

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

проф. І.Є. Цепенда

1 лютого 2021 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування з

Комплексний іспит з менеджменту

(назва конкурсного предмета)

для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю

073 Менеджмент (Менеджмент організацій і адміністрування)

(шифр, спеціальність)

на основі ступеня бакалавра при прийомі на навчання у 2021 році

(освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування»)

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 2 від „1” лютого 2021 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з «Менеджменту» є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») при прийомі на навчання на основі ступеня бакалавра до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2021 році.

Програма містить основні питання з Менеджменту та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

«МЕНЕДЖМЕНТ»

Тема 1. Сутність і роль управління та менеджменту. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій “управління” та “менеджмент”. Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці — ключові фігури ринкової економіки. Інструменти менеджменту: ієрархія; організаційна культура; ринок. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту. Особливості менеджменту в економічно розвинених країнах: Північноамериканська модель менеджменту; західноєвропейська модель менеджменту; японська модель менеджменту. Концептуальні моделі сучасного менеджменту. Особливості становлення сучасного менеджменту в Україні.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Закони та

закономірності менеджменту. Вплив об'єктивних економічних законів, законів соціології, психології, кібернетики та інших наук на менеджмент. Система закономірностей менеджменту. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Загальні принципи менеджменту: принцип наукової обґрунтованості; принцип ефективності; принцип оптимальності; принцип постійного вдосконалення процесів та методів менеджменту; принцип плановості; принцип єдності цілей; принцип цілісності системи менеджменту; принцип морального та матеріального стимулювання праці. Принцип гнучкості організаційних структур. Організаційні принципи менеджменту.

Тема 3. Історія розвитку менеджменту. Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична школа управління; школа людських стосунків; школа виробничої демократії; школа поведінкових наук. Особливості сучасної фазирозвитку науки менеджменту. Концепції сучасної науки менеджменту: процесний підхід; системний підхід; ситуативний підхід. Зародження та розвиток наукових досліджень менеджменту в Україні. Напрями наукового формування вітчизняної моделі менеджменту.

Тема 4. Організації як об'єкти управління. Поняття організації. Сутність і основні риси формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організацій. Складові категорії “організація”. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Зовнішнє середовище організації. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації. Класифікація виробничо-господарських організацій. Підприємство це виробничо-правова формавиробничо-господарської організації. Види і статус підприємств в Україні.

Тема 5. Функції та технологія менеджменту. Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Функції організації. Функції та процес менеджменту. Механізм менеджменту. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського

процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: вибір варіанта дій; цілевизначення; інформаційне забезпечення; аналітична діяльність; реалізація рішення; зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність; нерівномірність; циклічність; послідовність; мінливість; стійкість.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок. Класифікація планів організації. Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних і слабких сторін організації; розроблення стратегії. Базові стратегії. Економіко-організаційний зміст оперативного планування. Загальна характеристика бізнес-планування. Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації. Ієрархічна підпорядкованість, субординація цілей організації. Традиційний процес постановки цілей. Концепція управління за цілями.

Тема 7. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту. Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Командний ланцюжок. Владні повноваження, обов'язки, відповідальність. Норма керованості. Централізація та децентралізація. Процес делегування повноважень та відповідальності. Департаменталізація: функціональна; продуктова; географічна; за процесами; за клієнтами. Команди з перехресними функціями. Взаємодія та взаємовплив структур організації. Сутність організаційної структури управління та її роль в досягненні мети. Елементи структури. Характеристика основних видів організаційних структур управління. Лінійні і функціональні організаційні структури управління. Комбіновані структури управління: лінійно-функціональна; лінійно-штабна; дивізійна; матрична. Функціональний підхід до формування організаційних структур менеджменту. Цільовий підхід до формування організаційних структур.

Тема 8. Мотивація як загальна функція менеджменту. Поняття мотивації як функції менеджменту. Теорії мотивації: теорії змісту (теорія потреб А. Маслоу, двочинникова теорія Ф. Герцберга, теорії Х та Y Д. Мак-Грегора) та теорії процесів (теорія очікувань, теорія справедливості, теорія визначення цілей).

Мотиваційні засоби менеджера. Оплата праці як основний чинник мотивування продуктивності праці. Оплата праці: заробітна плата; система винагород та премій. Сучасні системи та форми стимулювання праці. Методи соціального впливу та морального стимулювання.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту. Поняття контролю та його місце в системі управління. Завдання контролю: пристосування до зміни середовища; обмеження нагромадження помилок; долання складних організаційних проблем; мінімізація витрат. Типи контролю: сфери контролю; рівні контролю; відповідальність за контроль. Етапи контролювання: затвердження стандартів; оцінка виконання; порівняння показників виконання за стандартами; коригування. Види управлінського контролю. Рівні операційного контролю: попередній контроль; поточний контроль; підсумковий контроль. Фінансовий контроль. Системи контролювання: внутріфірмове; незалежне; державне регулювання.

Тема 10. Методи менеджменту. Загальні особливості методів менеджменту. Класифікація методів менеджменту. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту. Економічні методи менеджменту. Організаційно-розпорядчі методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.

Тема 11. Управлінські рішення. Сутність управлінських рішень. Типи управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень: ухвалення рішень за умов визначеності; ухвалення рішень в умовах ризику; ухвалення рішення за умов невизначеності. Етапи раціонального ухвалення управлінського рішення: виявлення та визначення ситуації, що потребує вирішення; визначення варіантів; оцінка варіантів; вибір оптимального варіанта; впровадження обраного варіанта; оцінка результатів. Поведінкові аспекти ухвалення управлінського рішення. Адміністративна модель ухвалення рішення. Політичні чинники в ухваленні рішення. Етика й ухвалення управлінського рішення. Групове ухвалення рішення в організаціях. Форми групового ухвалення рішення.

Тема 12. Інформація і комунікації в менеджменті. Інформація, її види та

роль в менеджменті. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації. Поняття і роль комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу.

Тема 13. Керівництво та лідерство. Поняття та загальна характеристика керівництва, місце і роль керівника в системі управління. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади (влада, заснована на примусі, влада, в основі якої лежить винагорода, законна влада, еталонна влада, влада експерта). Сутність і основи лідерства. Зміст поняття лідерства в управлінні організацією. Типологія лідерів. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні рекомендовані джерела

1. Білорус Т.В., Горбась І.М. Менеджмент: практикум. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2014. 471 с.
2. Карлова О. А. Основи менеджменту і маркетингу : підручник / О. А. Карлова, С. І. Плотницька, М. К. Гнатенко. – Харків : Друкарня Мадрид, 2016. – 228 с.
3. Кузьмін О.Є. Менеджмент: графічна і таблична візуалізація: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, І.С. Процик, С.Б. Романишин, Р.З. Дарміць. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 196 с.
4. Мазаракі А.А. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / А.А. Мазаракі, О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник та ін.; за ред. А.А. Мазаракі. – Харків: Фоліо, 2014. – 846 с.
5. Менеджмент : навч. посіб./ Муромець Н. Є., Мирошниченко Ю. В., Корсаков Д. О. ; Харків. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. Харків: Мезіна В. В., 2017. 322 с.

6. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Марта Оліховська, Любов Лелик, Володимир Оліховський; Львів. ін-т приват. акціонер. т-ва "ВНЗ "Міжрегіон. Акад. упр. персоналом", Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів: Ліга-Прес, 2018. 370 с.

7. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. / Л. Ф. Кожушко, Т. О. Кузнецова; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне: НУВГП, 2016. 396 с.

8. Менеджмент. Базовий курс: навч. посіб. / Ю. В. Герасименко, О. Г. Підвальна; Вінниц. нац. аграр. ун-т. Вінниця: Консоль, 2017. 255 с.

9. Менеджмент: навч. посіб. / [Г. Є. Мошек, М.М. Ковальчук, Ю. В. Поканєвич, та ін.]; за заг. ред. Г. Є. Мошека. – К.: Ліра-К, 2015. – 550 с.

10. Менеджмент: навч. посіб. для екон. спец. закл. вищ. освіти / [Н.С. Краснокутська та ін.]; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 230 с.

11. Менеджмент: навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Менеджмент" / Д. Т. Бікулов [та ін.]; Запоріз. нац. ун-т. Запоріжжя: Запоріз. нац. ун-т, 2017. 359 с.

12. Менеджмент: питання та відповіді: навч. посіб. для дистанц. навчання / Гуткевич С. О. [та ін.]; [заг. ред. проф. Мошека Г.Є.]. Харків: Діса плюс, 2016. 940 с.

13. Менеджмент: підручник / [Т. Л. Мостенська та ін.]; Нац. ун-т харч. технологій, Нац. авіац. ун-т. 2-ге вид. К.: Кондор, 2013. 756 с.

14. Мостенська Т.Л. Менеджмент: підручник / Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М.Г. Луцький, М.А. Міненко. К.: Сузір'я, 2012. 690 с

15. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Т.В. Назарчук, О.М. Косіюк – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 560 с.

16. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканєвич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпуринда, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 528 с.

17. Осовська Г.В. Менеджмент: підручник / Г.В. Осовська, О.А. Осовський – вид. 4-е, перероблене і доповнене. - К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 563

18. Федоренко В.Г. Менеджмент: підручник / В.Г. Федоренко. – [3-тє вид., перер. і доп.]. – К.: Алерта, 2015. – 492 с.

«УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Тема 1. Система управління персоналом, основні завдання і принципи.

Менеджмент персоналу як соціальна система. Поняття організації, спільних рис організацій та існуючих структур. Роль менеджменту, маркетингу, соціології, психології. Предмет, завдання та зміст менеджменту персоналу. Об'єкт і суб'єкт менеджменту персоналу. Загальні принципи та методи управління персоналом. Функції системи управління персоналом. Служби менеджменту персоналу. Зарубіжний досвід управління персоналом. Людина як об'єкт менеджменту персоналу.

Тема 2. Формування і розвиток персоналу. Різновиди соціальних груп, поведінка людей у групах. Кадрова політика організації. Історія розвитку кадрових служб. Професійно-кваліфікаційні вимоги до працівників кадрових служб. Класифікація персоналу. Принципи кадрового планування. Методи визначення потреб персоналу. Організація системи професійного навчання. Методи і форми професійного навчання. Визначення цілей професійного навчання і критерії оцінки його ефективності. Наставництво, ротація, ділові ігри, навчальні ситуації, делегування, метод ускладнюючих завдань. Підвищення кваліфікації персоналу. Розрахунок ефективності капіталовкладень у підвищення кваліфікації керівників. Професійне навчання в зарубіжних фірмах.

Тема 3. Форми та методи комплектації організації персоналом.

Організація та джерела залучення персоналу. Методи набору персоналу. Лізинг персоналу. Встановлення оптимального співвідношення зовнішніх та внутрішніх джерел наборів. Особливості контрактної форми найму, трудового договору, роботи за сумісництвом, на постійній основі. Вибір джерел набору персоналу. Процес підбору кандидатів на посади. Методи тестування, вибіркового випробування,

модельовання, експертизи почерку. Збирання інформації про претендентів. Види і типи співбесід. Стадії співбесіди. Поняття "плинність персоналу". Методика аналізу плинності персоналу. Коефіцієнт обороту персоналу. Рівень стабільності персоналу. Коефіцієнт плинності і змінності персоналу. Оптимізація чисельності персоналу.

Тема 4. Управління діловою кар'єрою. Види і цілі кар'єри. Професійна і внутрішньо організаційна кар'єра. Планування кар'єри. Розвиток кар'єри. Управління діловою кар'єрою. Етапи кар'єри. Організація професійного переміщення персоналу. Відбір кандидатів. Підготовка планів розвитку. Оцінка процесу розвитку. Призначення на посаду. Визначення характеристик майбутніх керівників. Показники оцінки результатів роботи з резервом. Виявлення і розвиток молодих співробітників з лідерським потенціалом. Планування і підготовка резерву керівників. Принципи і методи роботи з резервом. Джерела формування резерву.

Тема 5. Управління поведінкою та дисципліною персоналу. Психологічні особливості теорії поведінки особистості. Поняття екстраверсії, інтроверсії. Психологічні характеристики. Поведінка особистості в групі. Суть і різновиди дисципліни. Дисциплінарні відносини. Визначення рівня технологічної дисципліни. Розрахунок стану трудової дисципліни. Поняття і розрахунок ціннісно-орієнтаційної єдності колективу. Механізми та методи управління дисципліною. Дисциплінарна влада. Виховні методи, правові методи. Види покарань за порушення трудової дисципліни. Суть та причини конфліктів. Стратегії та методи управління конфліктами.

Тема 6. Оцінка і атестація персоналу. Поняття та завдання атестації персоналу. Об'єкти і суб'єкти атестації. "Еталонний" робітник. Організація і методи атестації. Етапи проведення атестації. Необхідність і ціль оцінки персоналу в організації. Оцінка праці та результатів праці. Оцінка професійної поведінки. Оцінка якості працівника. Комплексна оцінка керівників і спеціалістів. Методи оцінки. Графічна шкала оцінок, порівняльні методи, методи критичних ситуацій та управління по цілях. Процедура оцінки. Нетрадиційні підходи до оцінки

персоналу. Психологічні методи оцінки. Метод "360⁰-Атестація" персоналу. Використання матеріалів атестації менеджерами. Досвід зарубіжних країн з питань оцінки і атестації персоналу.

Тема 7. Мотивація персоналу. Мотивація і стимулювання трудової активності персоналу. Управління мотивацією. Організація мотивації на підприємстві. Суть і принципи організації оплати праці. Форми оплати праці. Функції заробітної плати. Державне регулювання оплати праці. Системи оплати праці в зарубіжних країнах.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарова А.О. Управління персоналом: навч. посіб. / А. О. Азарова, О. О. Мороз, О. Й. Лесько, І. В. Романець; ВНТУ. – Вінниця: ВНТУ, 2014. – 283 с.
2. Базаров Т.Ю. Управление персоналом: Учебник для вузов. 12-е изд., перераб. и доп. Москва, 2014. 224 с.
3. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2011. 468 с.
4. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Драгнева Н.І., Драмарецька К.П., Троян А.В. Управління персоналом: навч. посібник. 2-ге вид. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 417 с
5. Довгань Л. Є., Ведута Л. Л., Мохонько Г.А. Технології управління людськими ресурсами: навч. посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 512 с.
6. Довгань Л.Є. Технології управління людськими ресурсами: навчальний посібник / Л.Є. Довгань, Л. Л. Ведута, Г.А. Мохонько. - К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 511 с. Режим доступу до змісту: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/25275>
7. Дяків О. П. Управління персоналом: навчально-методичний посібник / О. П. Дяків, В. М. Островерхов. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 288 с.
8. Зайченко О. І., Кузнецова В. І. Управління людськими ресурсами: навч. посіб. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», 2015. 232 с.

9. Збрицька Т.П., Савченко Г.О., Татаревська М.С. Управління розвитком персоналу: Навчальний посібник/ Т. П. Збрицька, Г. О. Савченко, М. С. Татаревська. За заг. ред. М.С. Татаревської. – Одеса: Атлант, 2013. – 427 с.
10. Колот А. М., Цимбалюк С. О. Мотиваційний менеджмент : підручник. Київ : КНЕУ, 2014. 479 с
11. Корпоративна культура: міжнародний та трансформаційний аспекти : монографія [Електронний ресурс] / І. П. Отенко, М. І. Чепелюк. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 243 с.
12. Криворучко О. М. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. / О. М. Криворучко, Т. О. Водолажська. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 200 с.
13. Мальська М. П., Бордун О.Ю., Жук І.З. Управління персоналом у туризмі: теорія та практика: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 234 с.
14. Петюх В.М. Управління персоналом: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2015
15. Рульєв В. А., С. О. Гуткевич, Т. Л. Мостенська. Управління персоналом: навчальний посібник для студентів ВНЗ. Київ : Кондор, 2012. 310 с.
16. Технології управління персоналом [Електронний ресурс] : монографія / О. А. Гавриш, Л. Є. Довгань, І. М. Крейдич, Н. В. Семенченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 528 с.
17. Управління персоналом : навчальний посібник Т. І. Балановська та ін. Київ: ЦП "Компринт", 2015. – 417 с
18. Управління персоналом : теоретичні аспекти та стратегії розвитку : монографія / Т.А. Костишина, В.П. Писаренко, О.О. Нестуля та ін. – Полтава : ПУЕТ, 2014. – 605 с.
19. Управління персоналом: підручник / [В. М. Данюк, А. М. Колот, Г. С. Суков та ін.] ; за ред. В. М. Данюка. К. : КНЕУ; Краматорськ : НКМЗ, 2013. 666 с.
20. Яцун Л. М. Управління персоналом : навч. посіб. / Л. М. Яцун, В. М. Селютін, О. В. Ольшанський. – Х. : ХДУХТ, 2013. – 416 с.

«ЛОГІСТИКА. ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Тема 1. Категорія "логістика", її сутність та зміст. Історія та визначення терміна "логістика". Розвиток логістики як наукової дисципліни. Об'єкт, предмет і сучасне значення логістики.

Тема 2. Концепція та функції логістики. Логістичні концепції. Функції логістики. Логістичні технології.

Тема 3. Матеріальні потоки та логістичні операції. Матеріальні потоки. Фінансові потоки. Сервісні потоки. Інформаційні потоки. Логістичні функції та операції.

Тема 4. Логістичні системи. Логістична система та її підсистеми. Логістичний ланцюг постачань.

Тема 5. Закупівельна логістика. Управління закупівлями. Функції відділу закупівель. Вибір постачальника. Оцінка ефективності закупівельних операцій.

Тема 6. Виробнича логістика. Завдання та функції складування в логістичній системі. Вантажопереробка. Логістичний підхід до управління запасами. Концепції управління запасами.

Тема 7. Розподільча логістика. Основні категорії дистрибуції. Типи та функції посередників. Логістичні канали та дистрибутивні мережі. "Золоті правила" дистрибуції.

Тема 8. Транспортна логістика. Роль транспортування як ключового напрямку логістики. Етапи управління транспортуванням. Засоби транспортування. Вибір перевізника. Тенденції розвитку транспортно-експедиторського обслуговування.

Тема 9. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати. Поняття операційної (виробничої) діяльності підприємства. Роль виробництва в економічній системі. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної функції. Продукт (послуга) як результат операційної функції. Основні фактори виробництва. Ланцюг "виробництво – задоволення потреб споживачів". Категорії: "операція", "операційна функція", "виробничий процес", "операційний процес". Їх особливості, взаємозв'язок та розбіжність. Виробнича система та операційна система, виробничий менеджмент та операційний менеджмент: спільні та відмінні

характеристики. Операційний (виробничий) процес та його складові. Операційні процеси організації – динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Складові виробничого (операційного) процесу: технологічний процес, трудовий процес. Особливості операційного процесу за стадіями життєвого циклу товару. Операції як елементи операційного (виробничого) процесу. Операції як види діяльності: виробництво, постачання, транспортування, сервіс. Ефективність операцій. Організація виробничого процесу у просторі та часі. Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації. Форми спеціалізації та кооперації підрозділів підприємства. Організаційна і виробнича структура підприємства. Первинна ланка підрозділу підприємства – робоче місце. Організація операційного процесу у часі. Визначення тривалості операційного циклу. Особливості управління за фазами операційного циклу. Особливості операційних процесів у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Тема 10. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Об'єктивні закономірності та принципи управління виробництвом. Характерні риси та сутність управління виробництвом. Еволюція управлінської думки. Управління виробництвом – історично перша сформована наукова дисципліна менеджменту. Історичний розвиток операційного менеджменту. Особливості сучасного операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Система інтерактивного управління операційними процесами. Операційний менеджмент як система управління операційною функцією за концепцією маркетингу. Місце і роль операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Функціональна характеристика операційного менеджменту. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Компетентність та відповідальність операційних менеджерів. Структура системи операційного менеджменту. Функціональна характеристика операційного менеджменту. Комунікаційно-інформаційний процес в системі операційного менеджменту. Процес прийняття рішень операційними менеджерами.

Основні функції операційного менеджменту. Соціально-психологічні аспекти операційного менеджменту. Особливості операційного менеджменту підприємств – суб'єктів ЗЕД.

Тема 11. Операційна система організації: поняття, склад та види.

Особливості та властивості операційної системи. Операційна система як об'єкт управління. Цілі та завдання операційної системи. Розвиток здатностей операційних систем адаптуватися до зовнішнього середовища організації. Особливості операційних систем, які здатні до саморозвитку. Характеристика операційних систем за типом виробництва: одиничний, серійний, масовий. Операційні системи з безперервними та гетерогенними процесами. Основні підсистеми операційної системи: керована та керуюча. Елементи керованої підсистеми операційної системи: а) процеси на "вході" та "виході" операційної системи; б) процеси забезпечення основної операційної функції (підготовка виробництва, матеріально-технічне забезпечення, організаційно-технічне обслуговування виробництва, транспортування); в) основна операційна функція організації (процес трансформації сировини у готовий продукт). Елементи керуючої підсистеми операційної системи – операційного менеджменту: 1) управління постачанням ресурсів та збутом готової продукції; 2) управління забезпеченням основної операційної функції; 3) управління операційними процесами. Основні функції операційного менеджменту: планування, організація, мотивація, контроль ходу операційних процесів.

Тема 12. Наукова організація праці менеджерів, спеціалістів, робітників.

Сутність та основні завдання наукової організації праці (НОП). Соціотехнічний підхід до організації праці. Безпосередній взаємозв'язок НОП з процесом упровадження новітніх виробничих та інформаційних технологій. Особливості праці операційних менеджерів. Робоче середовище та умови праці. Режим праці та відпочинку. Розподіл та кооперація праці. Особливості організація праці та заробітної плати в різних підрозділах підприємства. Мотивування роботи. Підвищення рівня культури праці та виробництва. Використання на практиці досягнень науки "ергономіка". Класифікація витрат робочого часу та резерви його

економії. Облік та аналіз витрат робочого часу. Системи норм і нормативів праці. Види норм праці. Методи нормування праці. Планування бюджету робочого часу. Резерви економії робочого часу. Види трудомісткості операцій, виробничих процесів, виробів, замовлень: нормативна, планова, фактична. Організація робочих місць та система їх обслуговування. Класифікація робочих місць та їх атестація. Організація праці при виконанні операцій. Система безперебійного забезпечення робочих місць необхідними ресурсами. Внутрішньовиробничі резерви зростання продуктивності праці на кожному робочому місці, в кожному підрозділі та в організації у цілому. Вплив тайм-менеджменту та наукової організації праці на підвищення конкурентоспроможності підприємств – суб'єктів ЗЕД.

Тема 13. Основи менеджменту якості. Напрями підвищення рівня якості продукції підприємства та його операційного менеджменту. Стандарти якості. Стандартизація конструктивних елементів виробів та технологічних процесів. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Шкали стимулювання процесу підвищення рівня якості операційного менеджменту та продукції підприємства. Аналіз програм забезпечення високої якості Впровадження системи загального менеджменту якості. Гуртки якості. Якість сервісу. Якість як фактор забезпечення конкурентних переваг продукції. Якість розробки. Якість відповідності. Якість виробництва. Підходи до управління якістю: реактивний підхід (статистичний контроль якості), попереджувальний підхід. Чотири взаємопов'язані етапи процесу управління якістю: контроль якості, забезпечення якості, оперативне управління якістю, поліпшення якості. Підвищення рівня організаційної культури як напрям поліпшення якості продуктів та послуг. Кількісні методи управління якістю. Класифікація показників якості продукції. Методи оцінювання якості продукції: диференційні, комплексні, змішані, спеціальні. Методи вимірювання рівня якості. Методи статистичного контролю якості. "Петля якості". Методи попереджувального управління якістю. Міжнародні стандарти якості ISO 9000 та система управління тотальною якістю TQM.

Тема 14. Операційна стратегія як основа розробки послуг, проектування продуктів та операційної системи. Сутність операційних стратегії та етапи їх

розробки. Комплекс стратегічних питань, що вирішується в системі операційного менеджменту. Виражена компетентність підприємства. Формування стратегії маркетингової діяльності та виробництва товару. Вплив життєвого циклу товару на операційну стратегію. Розробка стратегії операційних стратегій. Типи стратегій. Особливості сфери послуг та стратегій процесів надання послуг. Застосування "дерева стратегічних рішень" для розробки послуг, проектування продуктів та операційних процесів. Форми та методи реалізації операційних стратегій. Вплив факторів зовнішнього середовища організації на процес проектування операційних систем. Врахування особливостей технологічних та трудових процесів при формуванні операційних стратегій. Узгодження операційних та маркетингових стратегій. Оцінювання операційних стратегій за ознакою орієнтації на вимоги ринку та досягнення науково-технічного прогресу. Визначення операційних стратегій за концепцією маркетинг-мікс. Виявлення невідповідностей операційних стратегій факторам зовнішнього середовища організації (метод профілювання). Зсув конкурентних пріоритетів. Вплив факторів внутрішнього середовища організації на формування операційних стратегій. Розробка операційних стратегій згідно з корпоративними (загальними), діловими та функціональними стратегіями господарської організації. Приведення до взаємної відповідності операційних стратегій та стратегій інноваційного розвитку підприємства. Політика, тактика та оперативне управління виробничою діяльністю як найважливіші інструменти реалізації операційних стратегій. Приведення виробничої структури підприємства та його підрозділів у відповідність до операційних стратегій. Врахування особливостей організаційної культури та ступня її відповідності операційним стратегіям в процесі розробки послуг, проектування продуктів та операційної системи. Забезпечення відповідності стратегій інноваційного розвитку операційних систем та стратегій інтерактивного маркетингу.

Тема 15. Управління процесом проектування операційної системи.

Проектування продукту. Маркетинговий, технологічний та комплексний підхід до проектування продукту. Етапи процесу проектування продукту. Витрати на розробку нового продукту. Політика оптимального співвідношення різноманіття та

стандартизації в процесі проектування продукту. Якість та надійність процесу проектування продукту. Відмінності між проектуванням продукту та послуги. Розробка послуги. Концепція послуги та її вплив на імідж організації. Участь покупця в процесі надання послуг. Концепція самообслуговування. Основні параметри системи управління сервісом: різноманіття, обсяги, якість, ціна, доступність. Розробка процедур для підтримання сервісної діяльності. Шляхи підвищення якості сервісу. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад факторів та критеріїв проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. Проектування виробничих потужностей. Аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища. Способи розміщення обладнання та робочих місць для виробництва продукції. Особливості управління процесом проектування операційної системи в сучасних умовах загострення міжнародної конкуренції.

Тема 16. Основи управління проектами та процесом підготовки виробництва. Основне призначення проектів та їх структура. Визначення поняття "проект", "управління проектами". Мета проекту. Внутрішня структура проекту. Класифікаційні ознаки проектів. Типи та різновиди проектів. Різновиди проектів за терміном реалізації: короткострокові, довгострокові. Різновиди проектів за масштабом проекту: монопроект, мультипроект, мегапроект. Застосування економіко-математичних методів та комп'ютерних програм в процесі розробки та реалізації проектів. Сутність проектного підходу до управління організацією. Основні завдання та функції управління проектами. Планування проектів. Перелік проектних робіт. Створення робочих графіків розробки та реалізації проектів. Контроль проектів. Методи мережного планування: переваги та недоліки. Техніка управління проектами методом оцінювання програм "PERT" та методом "CPM". Ключові аспекти формування системи проектного менеджменту. Зниження ризиків проектної діяльності шляхом використання можливостей венчурних фірм. Стадії

процесу розробки інноваційного бізнес-проекту та етапи підготовки виробництва. Учасники інноваційного бізнес-проекту (ІП). Підготовка до розробки ІП, його складання та просування на ринок інтелектуальної власності. Основні форми просування ІП. Контроль та корегування ІП в процесі його реалізації. Етапи підготовки виробництва: науково-дослідна, проектно-конструкторська, технічна, організаційна, економічна, соціально-психологічна підготовка. Забезпечення конкурентоспроможності інноваційних проектів в умовах економічної глобалізації

Тема 17. Організація операційної інфраструктури підприємства. Роль та значення операційної інфраструктури в процесі інноваційного розвитку підприємств. Структура системи технічного обслуговування виробництва. Інструментальне, ремонтне, енергетичне обслуговування виробництва. Транспортно-складове обслуговування виробництва. Організація технічного обслуговування (ТО), ремонту та експлуатації виробів підприємства. Підготовка спеціалістів для станцій технічного обслуговування. Напрями вдосконалення управління операційною інфраструктурою. Методи інноваційного розвитку системи технічного обслуговування виробництва. Методи організації технічного обслуговування: реакційний, профілактичний (планово-попереджувальний). Математичний апарат попереджувального технічного обслуговування. Діагностичний контроль обладнання. Витрати, пов'язані з "відмовою" обладнання. Управління забезпеченням запасними частинами. Особливості управління технічним обслуговуванням виробництва за методом Just in time. Управління операційною інфраструктурою господарських організацій в умовах кризових та надзвичайних ситуацій. Техніко-економічне обґрунтування варіанта заміщення компонентів обслуговування виробництва. Витрати на технічне обслуговування. Теорія заміщення. Економічне обґрунтування вибору варіанта заміщення. Метод групової заміни компонентів обладнання. Дублювання як засіб підвищення безпеки в господарчих процесах. Техніко-економічне обґрунтування забезпечення резерву виробничих потужностей. Досвід ефективних фірм у галузі організації технічного обслуговування за концепцією аутсорсингу. Технічне обслуговування операційної системи підприємства згідно з вимогами стандартів ISO.

Тема 18. Управління поточним функціонуванням операційної системи.

Основні положення управління поточним функціонуванням операційної системи. Прогнозування ситуацій у внутрішньому та зовнішньому середовищі господарської організації. Забезпечення гнучкості управління поточним виробництвом. Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій. Комплексне планування операцій. Планування та організація ходу виробництва за принципом витягування. Підвищення ефективності організації поточного виробництва. Вирівнювання виробничих потужностей. Удосконалення розміщення обладнання та виробничих ділянок. Зниження витрат за причиною простою обладнання. Управління операційними процесами за методом "точно – вчасно" (just in time). Завдання та функції оперативного управління виробництвом. Структура систем оперативного управління виробництвом. Оперативне планування та організація операційного процесу. Календарно-планові нормативи. Об'ємно-календарне планування. Оперативно-календарне планування ходу виробництва. Оперативний контроль ходу виробництва: облік, аналіз, регулювання. Побудова шкал стимулювання операційних менеджерів, спеціалістів, робітників за результати їх діяльності. Диспетчеризація операційної діяльності. Основні завдання системи управління матеріальними ресурсами та запасами. Управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства та збутом продукції. Контролювання якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Планування потреб у матеріальних ресурсах. Управління запасами. Виштовхувальні та витягувальні системи управління запасами. Витрати на зберігання та придбання запасів. Витрати у зв'язку з відсутністю запасів. Розробка стратегічних, тактичних та оперативних планів експортно-імпоротної діяльності підприємства за формами "товар-країна" та "країна-товар".

Тема 19. Управління результативністю та ефективністю операційної діяльності. Забезпечення результативності операційної діяльності. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Комплексний підхід до питань продуктивності. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення продуктивності праці в операційних

системах. Забезпечення ефективності операційної діяльності. Економічна сутність та види ефективності. Ефективність виробництва. Техніко-економічне обґрунтування доцільності впровадження новітніх технологій. Узагальнюючі показники ефективності операційної діяльності. Фактори підвищення ефективності операційної діяльності. Забезпечення надійності операційних систем. Зв'язок понять "ефективність" та "надійність" операційних систем. Теорія надійності операційних систем. Відмови операційних систем. Прогнозування основних показників надійності. Забезпечення надійності операційних систем. Практика нормування показників надійності. Встановлення оптимальної тривалості життєвого циклу операційної системи. Забезпечення сталого функціонування операційної системи в умовах швидких змін ситуацій на міжнародних ринках.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алькема В.Г., Сумець О.М. Логістика. Теорія та практика: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2018. 272с
2. Антошкіна, Лідія Іванівна. Операційний менеджмент: навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Л. І. Антошкіна, Г. І. Фролова ; Бердян. ун-т менеджменту і бізнесу. Донецьк: ЮгоВосток, 2011. - 519 с.
3. Балабанова Л.В. Логістика: підручник / Л.В.Балабанова, А.М.Германчук. – Львів: Вид-во ПП «Магнолія 2006», 2013. 368 с.З.
4. Боковець В. В. Операційний менеджмент: навч. посіб. / Боковець В. В. - Вінниця : [б. в.], 2014. - 304 с.
5. Васильков В.Г. Організація операційної діяльності підприємства [Електронний ресурс]: підручник / В.Г. Васильков, Н.В. Василькова. – К.: КНЕУ, 2015. – 502 с.
6. Економіка логістики : навч. посіб. для здоб. вищ. осв. / О. В. Посилкіна *та ін.+; за заг. ред. проф. О. В. Посилкіної. – Х. : НФаУ, 2019. – 772 с.
7. Зоріна, Т.Г. Міжнародна логістика: навчальний посібник / Т.Г. Зоріна, М.А. Слонімська. Мінськ: БГЕУ. 2012. 244 с.

8. Іванов М.М. Операційний менеджмент: навч. посіб. / М.М. Іванов, П.В. Козмазов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
9. Капінос Г.І. Операційний менеджмент [текст]: навч. посіб. / Г.І. Капінос, І.В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 352 с.
10. Козловський С.В., Козловський В.О. Виробничий менеджмент. Практикум. Навчальний посібник. Вінниця: „Глобус-Прес”, 2016. - 344 с.
11. Логістика : навч. посіб. для студ. економічних спеціальностей / О. В. Посилкіна *та ін.+ – Х. : НФаУ, 2014. – 251 с
12. Логістика: навчальний посібник для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" всіх форм навчання / К. В. Мельникова, Т. О. Колодізева, О. В. Авраменко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Ястремської О. М. - Х. : ХНЕУ ім. С Кузнеця, 2015. -272 с.
13. Логістичний менеджмент фармацевтичного виробництва : монографія / О. В. Посилкіна *та ін.+; за заг. ред. проф. О. В. Посилкіної. – Х. : Вид-во НФаУ, 2011. – 772 с.
14. Маркіна І. А. Операційний менеджмент: навч. посіб. / [І. А. Маркіна, О. М. Помаз, Ю. В. Помаз] ; Полтав. держ. аграр. акад. - Полтава : ПДАА, 2019. - 230 с
15. Негода А В Міжнародна логістика у схемах: Навч посібник. К.: КНУ, 2019.
16. Олійник Я.Б., Смирнов І.Г. Міжнародна логістика. Навчальний посібник. К.: Обрії, 2011. 540 с.
17. Операційний менеджмент: навч. посіб. / В. Ю. Припотень [та ін.] ; "Нікопол. екон. ун-т". - Нікополь : Ноулідж, Сєверодонец. від-ня, 2017. - 177 с
18. Пономаренко В.С. Логістичний менеджмент : підручник Пономаренко В.С., Таньков К.М., Лепейко Т.І.; за ред. д-ра екон. наук проф. В.С. Пономаренка. –Х.: ВД «ІНЖЕК», 2014. – 482 с.10.
19. Трут О.О. Операційний менеджмент: підруч. / О.О. Трут. – К.: Академвидав, 2013. – 348 с.
20. Тюріна Н. М. Логістика [Текст]: Навч. посіб. / Н. М.Тюріна, І. В. Гой, І. В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 392 с.

«ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ»

Тема 1. Методологічні засади теорії організації. Сутність поняття «організація». Закони організації. Закони функціонування (статики) організації: закон композиції, закон пропорційності, закон найменших. Закони розвитку (динаміки) організації: закон онтогенезу (перетворення), закон синергії, закон інформованості-упорядкованості, закон єдності аналізу й синтезу, закон самозбереження. Принципи організації: принцип ланцюгового зв'язку; принцип інгресії; принцип підбору; принцип рухомої рівноваги; принцип слабкої ланки. Групування принципів. Етапи розвитку організації: зародження, зростання, зрілості, старіння. Збереження рівноваги організації та її цілісності.

Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі. Організаційні теорії: класична організаційна теорія; теорії організаційної поведінки: теорія інститутів та інституційних змін; популяційно-екологічна (еволюційна) теорія: тектологія О. Богданова; ноосфера В. І. Вернадського. Еволюція теоретичних концепцій організації. Основні моделі організацій: органічна та механістична моделі. Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.

Тема 3. Організація як система. Формування системних уявлень: Платон, Аристотель, Кант, А. Смит. Системність як загальна властивість матерії. Системний підхід (погляд). Стан системи, властивості системи, поведінка системи, дія, подія. Будова систем: підсистема, елемент, структура, зв'язок. Атрибути зв'язку: спрямованість, сила, характер. Класифікація систем. Загальна класифікація: абстрактні системи; конкретні системи; відкриті системи; закриті системи; динамічні системи; адаптивні системи; ієрархічні системи, їх характеристики. Класифікація за ознаками: за походженням; за описом змінних; за способом управління; за типом операторів. Аспекти організаційного порядку. Типологія організацій. Класифікація організацій за ознаками: класифікація за принципами управління; класифікація за функціональними ознаками; класифікація за ознакою реалізації суспільних

функцій; класифікація за ознакою визначення цілі (ціннісно-орієнтовані організації; організації, які формують власні цілі; цілескеровані організації; цілеспрямовані організації; цілеорієнтовані організації; цілепридатні організації; паразитичні організації).

Тема 4. Організація як соціум. Соціальна організація і соціальна спільність. Людина як елемент соціальної системи. Активність і опірність соціальної організації. Загальні риси соціальної організації. Основні види соціальних організацій: формальна й неформальна організації. Механізми регулювання (регулятори) у соціальних системах: цільова управлінська дія, саморегуляція (самоуправління), організаційний порядок.

Тема 5. Організаційний процес. Організаційна діяльність. Альтернативні парадигми організаційного процесу. Система управління – кібернетичний підхід. Принципи управління: принцип розімкненого управління; принцип розімкненого управління з компенсацією обурень; принцип замкненого управління; принцип однократного управління. Оптимізація управління. Адаптивні й такі, що самі настроюються, системи. Методи управління: детермінований метод управління; програмно-цільовий метод управління; ціннісно-орієнтований метод управління.

Тема 6. Самоорганізація. Природно-наукові засади синергетики. Ентропія. Самоорганізація як ґрунтовний процес природи. Антиентропійна спрямованість самоорганізації. Сутнісний зміст синергетики. Синергитична концепція самоорганізації. Основні положення синергетичної концепції самоорганізації. Аттрактори, біфуркація, фрактали, детермінований хаос. Процеси самоорганізації. Необерненість і неповторюваність самоорганізації. Принципи самоорганізації: принцип від'ємного зворотного зв'язку; принцип позитивного зворотного зв'язку. Спонтанність і випадковість. Гнучкість організації. Гнучкість процесу: гнучкість орієнтації й реалізації. Гнучкість системи: фактори й результати гнучкості системи. Виробнича гнучкість: фактори та функціональні й структурні ознаки виробничої гнучкості. Сталість організації. Статична й динамічна сталість. Типи сталості: внутрішня, зовнішня й спадкова сталості; кількісна й структурна сталості. Несталий стан системи. Сталість і управління змінами.

Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації. Внутрішнє середовище організації. Змінні всередині організації (внутрішні фактори): цілі, завдання, структура, технологія, люди. Культура та імідж організації як її внутрішні фактори. Взаємозв'язок внутрішніх факторів. Методи дослідження внутрішнього середовища організації: аналітичні методи; експертні методи; лінійне програмування; динамічне програмування; діагностування (експрес-діагностика, ґрунтовна діагностика); внутрішній моніторинг (моментні спостереження, постійні спостереження). Зовнішнє середовище організації. Мікрооточення (фактори зовнішнього середовища безпосереднього впливу): партнери; конкуренти; центральні та місцеві органи влади; навколишнє населення; природні умови. Макрооточення (фактори зовнішнього середовища опосередкованого впливу): міжнародні події та оточення; стан економіки; соціокультурні фактори; політичні обставини; розвиток науки й технології; право; соціально-суспільні фактори. Методи дослідження зовнішнього середовища (зовнішній моніторинг): зовнішнє спостереження; цільове спостереження; неформальний пошук; формальний пошук. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.

Тема 8. Організаційне проектування. Концептуальні терміни: організаційна форма управління (ОФУ); відносини; децентралізація; стратегія; структура; виробнича структура; технологічна структура; зв'язок; структура управління; ланка управління; рівень управління. Сутність та етапи організаційного проектування. Переваги та недоліки традиційних організаційних форм управління. Переваги та недоліки адаптивних організаційних форм управління. Теоретичні засади створення й розвитку організаційних форм управління. Методологія проектування організаційних форм управління. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління. Основні методологічні принципи проектування організаційних форм управління. Методи проектування організаційних форм управління. Технологія проектування організаційних форм управління. Процес проектування організаційних форм управління: зміст основних етапів проектування ОФУ (перед проектною підготовки, проектування, впровадження проекту). Розробка організаційного робочого проекту. Оцінка ефективності організаційних форм

управління. Підходи до оцінки ефективності організаційних форм управління. Показники оцінки ефективності. Методика розрахунку основних коефіцієнтів: ефективності ОФУ; ланковості; територіальної концентрації; дублювання функцій; надійності системи управління; централізації (децентралізації) функцій; ефективності використання інформації. Криза парадигми традиційного менеджменту. Перспективи розвитку організаційних утворень.

Тема 9. Культура організації. Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Концептуальні підходи до формування організаційної культури. Моделі організаційної культури. Характеристики організаційної культури. Громадянська й корпоративна культури. Типологія організаційних культур. Визначальні фактори культури організації. Підходи до типізації організаційних культур: факторні моделі цінностей; менталітет і організаційна культура; фундаментальні вірування та цінності; ставлення до часу; конкуруючі цінності. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей: кланова, ієрархічна (бюрократична), ринкова та адхократична культури. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бай С.І., Самокиш О.В., Гайдай Ю.В. Теорія організації. Опорний конспект лекцій. Київ: КНТЕУ, 2011. 69 с
2. Ващенко, О. П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління [Текст] : навч. посіб. / О. П. Ващенко ; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ : ДУТ, 2017. 112 с
3. Гуменник В.І., Копчак Ю.С., Кондур О.С. Менеджмент організацій: навч. посібник. Київ: Знання, 2012. 503 с.
4. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч. посіб. / Жуковська Л. Е., Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. – 138 с
5. Катренко А.В., Пасічник В.В. Прийняття рішень: теорія та практика: Підручник. Львів: Новий Світ - 2013. 447 с.

6. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: навч. посіб. К.: Кондор, 2013. 151 с.

7. Монастирський Г.Л. Теорія організації [Електронний ресурс] // Бібліотека українських підручників. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/teoriya_organizatsiyi_-_monastirskiy_gl

8. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Теорія організації»/ уклад. Г. Л. Монастирський, Р.Р.Августин, Ю.А.Богач ; Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль: «Економічна думка» ТНЕУ, 2017. – 100с

9. Осадча Н. В. Теорія організації як основа формування засад самоменеджменту [Електронний ресурс] / Н. В. Осадча, Б. В. Літовченко // Вісник економічної науки України. 2016. № 1. С. 98-106. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2016_1_17

10. Рейтерович І.В., Ситник С.В. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень: навч.- метод. матеріали; уклад. В.М. Гаврилук. Київ: НАДУ, 2013. 56 с

11. Скібіцька Л.І. Організація праці менеджера [Електронний ресурс] // Бібліотека українських підручників. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15281113/menedzhment/organizatsiya_pratsi_menedzhera_-_skibitska_li

12. Скібіцька Л.І. та ін. Офісний менеджмент: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 616 с

13. Скібіцька Л.І. та ін. Офісний менеджмент: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 616 с.

14. Теорія організацій. – Навчальний посібник / Д. В. Карамишев, Л. В. Набока, І.О.Кононів. – Х.: Вид-во «Точка», 2011. – 300 с

15. Теорія організацій. – Навчальний посібник / Д. В. Карамишев, Л. В. Набока, І. О. Кононів. – Х.: Вид-во «Точка», 2011. – 300 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.